

ÖĞRENME STİLLERİ

Eğitmcileri ve aileleri aynı ölçüde ilgilendiren bir konu, öğrencilerin öğrenme konusunda sergiledikleri farklılıklardır. Bazı öğrenciler belli konuları kolayca öğrenirken bazıları daha zor öğrenir, bazı öğrenciler belli yetenekleri iyi öğrenirken bazıının bir düzeyin üstüne çıkamadığı gözlenir. Bütün öğrenciler aynı anda öğretilen yetenek ya da bilgiyi aynı oranda veya aynı hızda öğrenemez. Her öğrenci farklı öğrenme şekilleri sergiler. Böyle bir farklılaşmanın oluşması çok doğaldır, çünkü her öğrencinin kendine özgü yapısı, yetenekleri, ilgi alanları, karakter özellikleri, alışkanlıkları, hayata bakış açıları ve bilgiyi işleyiş tarzı vardır. Bu farklılıklar öğrencilerin öğrenme süreçlerini ve öğrenme çıktılarını da (neyi öğrendiği, ne kadar öğrendiği) doğrudan etkiler. Bu durum bir insanın eğitim hayatını bu kadar önemli ölçüde etkileyebiliyorsa, mutlaka aynı ölçüde dikkate alınmalı ve eğitim ortamlarında uygulanabilmelidir. ***Bu farklılaşmayı yaratan kişisel özellikler nasıl bir insanın giyinme, yemek yeme, yaşama, araba sürme vs. gibi stillerini oluşturuyorsa aynı şekilde öğrenme stillerini de oluşturur.***

ÖĞRENME STİLİ NEDİR?

Öğrenme stili (tarzı), öğrenirken ve başkaları ile iletişimde bulunurken insanlar arasındaki benzerliklerin yanında, insanın kendine özgülüğünü de gösterir.

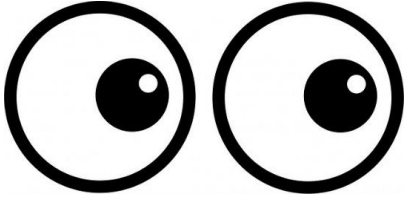
Öğrenme stili; öğrencinin öğrenmeye hazırlanma, öğrenme ve hatırlama aşamalarında diğerlerinden farklı yollar kullanmasıdır.

Öğrenme stillerini belirlemek için (Guild ve Garger, 1956) beş yol öneriliyor: Envanterler, testler, yapısal mülakatlar, öğrencileri öğrenirken gözleme ve öğrenciler tarafından üretilen ürünleri değerlendirerek belirleme.

Öğrenme stilleri bakımından insanları görsel, işitsel, dokunsal olarak üç grupta toplayan çok sayıda çalışma bulunmaktadır. Bu çalışmalardan birini yapan Grinder'e göre her 30 kişiden 22'si (%73) bu üç özelliğin ikisine, bazen de üçüne sahiptir. Görüldüğü gibi, her insan bunlardan biri ağırlıklı olmak üzere, ikisine, üçüne farklı derecelerde sahip olabilir. Bir insanın ağırlıklı olarak, işitsel (İ) öğrenme stiline sahip olduğunu kabul ederse, aynı kişi farklı derecelerde de olsa görsel (G) ve dokunsal (D) olabilmektedir. Nitekim insanların çoğunluğunun birden fazla öğrenme stiline sahip olduğu söylenebilir. Öğrenme stillerinden yalnız birine (görsel, işitsel, dokunsal) sahip olanların, genel nüfus içinde çok az olduğu varsayılmaktadır. Kuşkusuz, her sınıfta yalnız bir öğrenme stiline sahip bir ya da iki öğrenci olabilir. Bireyin bebeklik, çocukluk, öğrencilik, yetişkinlik dönemlerindeki davranışlarının gözlenmesiyle, öğrenme stiline göstergesi olabilecek ipuçları bulunabilir. Bireyin her gelişim döneminde öğrenme stili bakımından güçlü ve zayıf olduğu yönler görülmektedir. Burada

fazla ayrıntıya girmeden anne-babaları ve öğretmenleri genel olarak bilgilendirmek amaçlanmaktadır. Bu bağlamda öğrenme stilleri, aşağıda kısaca açıklanmıştır.

Görseller:

Özel yaşamlarında genellikle düzenli ve titizdirler. Karışıklık ve dağınıklıktan rahatsız olurlar. Önce çalışma ortamlarını kendilerine göre düzenlerler, sonra çalışmaya başlarlar. Çalışma masalarındaki araç ve gereçler için (kalem, silgi, kalemtraş, makas, zımba vb.) sabit yerler belirlerler ve onları hep aynı yerde tutarlar. Çalışma odaları, okuldaki dolapları, çantaları hep düzenlidir. Yazmayı pek sevmeseler de defterlerinin köşeleri kıvrılmasın diye gerekli önlemleri almışlardır. Bu nedenle ana-baba ve öğretmen tarafından takdir edilirler. Görseller, öğretmenin ya da bir öğrencinin konuyu sunması/ anlatması olan düz anlatım yönteminin uygulanması durumunda, çabuk sıkılırlar ve dersten yeterince yararlanamazlar. Bunlar, derste işlenen konuyla ilgili öğrendiklerini gözlerinin önüne getirerek hatırlamaya çalışırlar. O nedenle öğretmenler, her öğrencinin değişik oranlarda da olsa görsel öğrenme stiline sahip olduğunu düşünerek ve konuyla ilişkisini çok iyi kurarak harita, şema, grafik, resim, fotoğraf, katalog vb. görsel araçlar kullanmalıdır.

İşitseller:

Ses ve müziğe karşı daha duyarlıdırlar. Küçük yaşlarda kendi kendilerine konuşurlar, sohbet etmeyi, birileriyle beraber çalışmayı severler. Konuşma ve dinleme becerileri gelişmiştir. Çoğunlukla ahenkli ve güzel konuşurlar. Özellikle ilköğretimin ilk sınıflarında kendi kendilerine konuştukları için, öğretmeni pek dikkatle dinleyemezler.

İşittiklerini daha iyi anlamalarına rağmen bu özellikleri nedeniyle öğrenme oranları azalır. Sessiz okuma çalışmalarından pek yararlanamazlar; o nedenle, kendilerinin duyabileceği bir sesle okumalarına izin verilmesi gerekir. Konuşarak, tartışarak ve başkalarının sözlü sunularını dinleyerek daha iyi öğrenirler. Dinlemenin yanında konuşma fırsatı da verildiği için derslerde grup çalışması gerektiren yöntem ve teknikler uygulandığında mutlu olurlar. Dil ve yabancı dil derslerinde daha başarılıdırlar.

Dokunsallar:

Bunlar oldukça hareketli, adeta sınıftaki yerlerinde duramayan çocuklardır. Hareket etmek için, kapıyı kapama, pencereyi açma, tebeşir getirme, tahtayı temizleme gibi görevleri hep kendileri yapmak isterler. Uzun süre yerlerinde oturup dinlemeye/çalışmaya zorlanırlarsa hem dersten bir şey anlamazlar hem de disiplin problemleri ortaya çıkabilir. Geleneksel öğretim anlayışı gereği düz anlatım ve yazı tahtasının kullanımına dayalı eğitim uygulamalarından en az yararlananlar onlardır. Derslerin düz anlatım yöntemiyle işlenmesi veya bununla birlikte göze hitap eden araç gereçlerin kullanılması dokunsal öğrencinin öğrenmesine yeterince katkı sağlamaz. Bir başka ifadeyle, anlatımla birlikte harita, şema, grafik, resim, fotoğraf, katalog gibi görsel araçlar kullanılarak derse renk ve canlılık katılması onların öğrenmesini beklenen ölçüde etkilemez. Kalıcı bir öğrenme için, ellerini kullanabilecekleri öğrenme ortamına ihtiyaçları vardır. Dokunsallar, derslik yerine laboratuvar, okul bahçesi, uygulama alanı gibi ortamlarda yaparak yaşayarak daha iyi öğrenirler.

Ne Yapmak Gerek?

Öğrenme stillerinin bilinmesi, evde ve okulda çocuğa nasıl davranmamız gerektiğine ilişkin önemli ipuçları verir. Ana-babalar ve öğretmenler çocukları gözlemeli, hatta öğretmenler yalnız gözlem yapmakla yetinmemeli “öğrenme stillerini belirleme listesi” kullanarak öğrencilerinin öğrenme stillerini daha nesnel olarak belirlemelidirler. Kuşkusuz, her insanın görsel, işitsel, dokunsal öğrenme stillerinden sadece birine sahip olması gerekmez. Çoğunlukla biri ağırlıklı olmak üzere, ikisine ya da üçüne sahip olunabilir. Yalnız görsel (YG), yalnız işitsel (Yİ), yalnız dokunsal (YD) öğrenme stiline sahip bir öğrenci ve ailesi geleneksel eğitim (ülkemizde olduğu gibi öğretmen merkezli ve ezber ağırlıklı öğretme/öğrenme)

anlayışının hakim olduğu okullarda önemli sorunlarla karşılaşabilir. Çünkü geleneksel eğitimde öğretmen aktif, öğrenciler pasiftir. Böyle bir ortamda, YD öğrenciler hareketlilikleri nedeniyle arkadaşlarını rahatsız eder ve sınıfın düzenini bozarlar. Yİ öğrenciler sessiz okuma yaptırıldığında sıkıntıya düşebilirler. YG öğrenciler ise, diğer iki gruptakiler kadar sıkıntı çekmezler. Her öğrenme stiline öğrencilerin de dersten yararlanabilmesi için, okullarda öğrencinin aktif, öğretmenin rehber olduğu, öğrenci merkezli eğitim uygulamalarının olması önemlidir.

BAŞARIYI ARTTIRMADA ÖĞRENME STİLLERİNİN ROLÜ

Bir öğrencinin öğrenme stilini belirleyerek gerekli düzenlemeleri yapmak öğrenci başarısını artırır. Gerekli düzenlemelerin başında her öğrenme stiline uygun öğretim malzemesi ve öğretim stratejisi hazırlamak gelir. Her öğrencinin en iyi öğrendiği yol, onun öğrenme stildir. Bir öğrencinin algılamasını, çevredeki diğer insanlarla ilişkilerini ve öğrenme çevresindeki davranışlarına etki eden bilişsel, duyuşsal ve fizyolojik yapısı, onun öğrenme stilini belirler. İyi veya kötü öğrenme stili yoktur. Önemli olan her öğrenciye en uygun şekilde öğreneceği stille öğretmektir. İnsanların farklı öğrenme ve farklı bilgi işleme sistemlerine sahip olduğunu, dolayısıyla farklı öğrenme stillerine sahip olduğunu belirtilmektedir. Öğretmen, karşısındaki öğrencilerin farklı öğrenme stillerine sahip olduğunu bilmeli, hatta hangi öğrencinin hangi stille daha iyi öğrendiğini bilmeli ve ona göre ders sunumu yapmalıdır.

Görsel Öğrenciler (Gördüğüne İnananlar - The Seeing is Believing Student)	
<i>Doğal olduğu yerler</i>	Ayrıntıları ve renkleri hatırlar Okuma, yazma, kanıt okur İnsanların yüzünü hatırlar (ama adlarını unutur) Yazılarda görülen isimleri hatırlar Zihinsel (görsel) imgeler yaratır
<i>Problem çözme yolları</i>	Talimatları okuma, problemleri listeleme Düşünceleri düzenlemede grafiksel malzeme hazırlama Akış kartları kullanma Kağıt üzerinde grafiksel çalışmaları görme ve akıl gözünde canlandırma
<i>Değerlendirme ve test edilmeleri</i>	Görsel/yazılı testler Araştırma raporları

	Yazılı raporlar Grafiksel gösterimler
En iyi öğrenme yolları	Not alma, liste yapma Öğrenilecek bilgileri okuma Kitaplar, video filmleri, filmler ve basılı malzemelerle öğrenme Bir gösteriyi izleme
Okuma/çalışma özellikleri	Eğlenme ve dinlenme için okuma Uzun süre çalışabilme Çalışma sırasında sessiz ortam Hızlı okuma Kelimelerin sesinden ziyade yazılı şeklini hatırlama
Okuldaki güçlükleri	Ne yapılacağını beklemeden hareket edebilir Gürültülü ve hareketli bir çevrede çalışamaz Görsel resim ve malzeme olmadan öğretmeni dinleyemez Öğretmenin hoş olmayan görüntüsü ile ilgilenip dersi kaçırmaz Sıkıcı ve süslenmemiş sınıfta çalışamaz

İşitsel Öğrenciler (Konuşan, dinleyen öğrenci)	
Doğal olduğu yerler	Doğaçlama konuşma - ayaküstü düşünme Karşılaştığı insanların yüzlerini unutur ama adlarını hatırlar Kelimelerle ve dille çalışır Hafif sesli ortamlar
Problem çözme yolları	Lehte- aleyhte konuşma Seçenekler hakkında konuşma Bir durumda ne yapılacağını o durumu yaşayanlara sorma Hedefi sözle ifade etme Sözlü tekrarlama

Değerlendirme ve test edilmeleri	Yazılıdan ziyade sözlü Projelerini sözlü olarak sunma Proje olarak şiir okuma, şarkı söyleme Ne öğrendiğinin birileri tarafından sorulması
En iyi öğrenme yolları	Yüksek sesle konuşma Bir öğretmeni dinleme Küçük ve büyük grup tartışması yapma Çalışma yerinde fon olarak sözsüz müzik dinleme
Okuma/çalışma özellikleri	Diyalog ve oyunları (piyesleri) okuma Karşılaştırma için içten ve dıştan seslendirme Okurken, ne okuduğu hakkında kendi kendine ve başkalarına konuşma Yeni kelimeleri seslendirmede başarı
Okuldaki güçlükleri	Hızlı okuma yapılan durumlarda güçlük çekerler; görsel öğrencilerden daha yavaş okurlar Uzun süre sessizce okuyamazlar Okurken resimleri umursamazlar Sessizleştirilmiş ortamda uzun süre vakit geçiremezler - konuşmak için sabırsızlanırlar Anlamalı ayrıntıları görmekte zorlanabilirler

Dokusal Öğrenciler (Hareket halinde olanlar)	
Doğal olduğu yerler	Spor, dans Macera, yarışma Koşma, sıçrama, sürünme, yuvarlanma Büyük motor kaslarını çalıştırma hareketleri
Problem çözme yolları	Önce harekete geçme, sonra sonuçları değerlendirme Problemlere fiziksel olarak yaklaşım Problemleri kişisel ya da küçük grupla çözmeyi tercih etme Deneme yanılma, araştırmaya yönelik
Değerlendirme ve test edilmeleri	Uygulamaya bağlı

	<p>Projeye yönelik</p> <p>Öğrencinin öğrendiğini göstermesi, sergilemesi</p> <p>Bir şeyin nasıl yapıldığının gösterilmesi</p>
En iyi öğrenme yolları	<p>Yaparak -yaşayarak</p> <p>Öğrenmede fiziksel hareket</p> <p>Bilgi edinmek için araştırma</p> <p>Küçük grup tartışmaları</p>
Okuma/çalışma özellikleri	<p>Hoşlanmaktan çok anlam ve bilgi için okur</p> <p>“Nasıl”ı sorgulayan, içinde hareket olan, bilgi veren kitapları okur</p> <p>Biraz hareket eder, biraz çalışır (kısa aralıklarla)</p> <p>Yere yatarak / yatarak çalışırlar</p>
Okuldaki güçlükleri	<p>Uzun süreli dinleyemez</p> <p>Okuması pek gelişmemiş olabilir</p> <p>Gördüğü işittiği şeyleri söyler, yapılan her şeyi hatırlar</p> <p>Fiziksel olmadan duyguları ifade eder</p>

Dokunsal Öğrenciler (Duyarlı, hissedici, dokunmacı öğrenenler)	
Doğal olduğu yerler	<p>Kişilerarası ilişki becerisi, insanların duygularına katılma</p> <p>Sözel olmayan iletişimi okuma</p> <p>İnce motor hareket, grafik, el sanatı, ince yazı, sanat yazısı faaliyeti</p> <p>Sıcak, soğuk, koku gibi çevre değişmelerini fark etme</p>
Problem çözme yolları	<p>“Şayet şöyle olursa bu nasıl hissedilir” diye düşünme</p> <p>Sorun ve çözümü konusundaki hisleri paylaşmak için insanlarla konuşma</p> <p>Doğru olduğunu hissederse bir çözümü uygulama</p>
Değerleme ve test etme ihtiyacı	<p>Testte ya da yaptığı işlerde hazır ve rahat hissederse yapabilir</p> <p>Bireysel testte iyidir</p> <p>Güven ortamı yoksa test fobisi gelişebilir</p>

En iyi öğrenme yolları	Öğretmeni sevme ve sayma Hoş, konforlu ve güvenli bir sınıf ve çevre iklimine sahip olma Eline aldığı şeylerle çalışmayı sevme Kendi hızı ile ilerleme Sınıfta aldığı notları evde yeniden yazma
Okuma/çalışma özellikleri	Zevkle okuma ve duyguyu yakalama İstediği şeyleri okuma ve okuyacağı şeyleri seçmeyi sevme Tarihi ve romantik roman ve hayat hikayelerini tercih etme Hoş ortamlarda daha iyi çalışma
Okuldaki güçlükleri	Öğretmenin yönlendirmesi ve onayı olmadan başarmaya güdülenmeyebilir Sıcak bir şekilde döşenmemiş sınıfta çalışamaz Kendisini sevmeyen insanlarla çalışamaz Eşyalara dokunma, hissetme, değiştirme ihtiyacı duyar

Bir öğrencinin bu tiplerden hangisine girdiğine karar vermek için basit gözlemler yapılmalıdır: Öğrenci gün boyu şarkı söyleyerek dolaşiyor ise işitsel, öğrenci öğrendiği her şey hakkında sizinle konuşmak istiyorsa sosyal, parlak resimli kitaplar ilgisini çekiyorsa görsel, bütün bunların dışında çok hareketli bir çocuk ise kinestetik bir öğrenci olabilir.